KONWENT WÓJTÓW
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

STANOWISKO nr 4/2017
Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 20 kwietnia 2017 r.
w sprawie zmian zapisów konkursu w ramach OSI 3 RPO – Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie

Podjęte w gminach inicjatywy oraz przedsięwzięcia związane z wykorzystaniem funduszy unijnych mają znaczny wpływ dla długofalowego rozwoju samych gmin, a w szerszym odniesieniu dla województwa kujawsko-pomorskiego. Szczególnie w tak istotnych zagadnieniach jak: podnoszenie poziomu życia społeczności, ochrona środowiska naturalnego czy szeroko pojęta infrastruktura służąca rozwojowi.

Na początku 2015 r. wójtowie poinformowali mieszkańców gmin o możliwości realizacji projektów z dofinansowaniem na instalacje typu OZE. Informacja ta była wynikiem analizy zapisów, jakie pojawiły się w ówczesnej dokumentacji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: SZOOP). Niebagatelne i zachęcające do działania znaczenie miały też „hasła i liczby". Wszak do dnia dzisiejszego priorytetem inwestycyjnym Osi 3 jest modernizacja energetyczna w sektorze mieszkaniowym oraz kwota środków do wykorzystania na poprawę efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej w regionie przez województwo przekraczająca 280 mln EUR.

Zgodnie z treścią SZOOP wartość maksymalna dla projektów typu 2 (obejmujących mikroinstalacje z wykorzystaniem OZE m.in. w budynkach mieszkaniowych) wynosiła (i nadal wynosi) 5 mln złotych, przy 85%-owym dofinansowaniu. Powyższe założenia umożliwiały planowanie projektów obejmujących m.in. kilkadziesiąt instalacji OZE. Wiele jednostek bez zwłoki podjęło działania mające na celu przygotowanie kompletnych rozwiązań formalnych i merytorycznych, których efektem miała być gotowość do złożenia odpowiedniej aplikacji wnioskowej umożliwiającej skorzystanie z dofinansowania przewidzianego dla Działania 3.1 RPO[1]. Gminy dostosowały swoje działania do aktualnych

[1] Działania polegające m.in. na: przygotowaniu treści umów z mieszkańcami zakwalifikowanymi do udziału w projekcie, przygotowaniu dokumentacji części technicznej i środowiskowej (np. OOŚ, Natura 2000) – często z udziałem kosztów ponoszonych przez samych mieszkańców, przygotowaniu SIWZ na wyłonienie wykonawców.

w tamtym czasie informacji pozyskiwanych na bieżąco przy okazji spotkań informacyjnych RPO, Konwentów Wójtów czy od pracowników Urzędu Marszałkowskiego, z którymi konsultowały potencjalne możliwości i obszary działania.

Ogłoszenie konkursu nr RPKP.03.01.00-IZ.00-04-077/16 rozwiało jednak wszelkie wątpliwości, oczekiwania i nadzieje mieszkańców. Dla Schematu 1 wprowadzone zostało bowiem kuriozalne ograniczenie maksymalnej kwoty dofinansowania w wysokości 500.000,00 zł przy intensywności 50% kosztów kwalifikowanych projektu. Takie „rozegranie" wyklucza możliwość aplikowania większości gmin w przedmiotowym konkursie. Zakładając maksymalną kwotę dofinansowania – (przy kosztach jednostkowej instalacji łączonej – ogniwa fotowoltaiczne plus pompa ciepła – w okolicach 70 tys. zł) na dofinansowanie mogłoby liczyć maksymalnie kilkunastu mieszkańców.

Dla zobrazowania sedna problemu można wskazać przykładowe rozwiązania funkcjonujące aktualnie w innych województwach. W województwie podkarpackim pula środków w projekcie równa jest kwocie 70 mln. zł, wartość wydatków kwalifikowanych projektu nie jest ograniczona kwotowo, a przewidziana intensywność dofinansowania wynosi 85%. W województwie pomorskim alokacja wynosi ponad 120 mln. zł, ograniczenie maksymalnej kwoty projektu do 10 mln. zł oraz intensywność dofinansowania do 85%.

Efektem ogłoszenia konkursu, w aktualnej treści, była rezygnacja wielu gmin z aplikowania w przedmiotowym konkursie. Wszelkie próby dostosowania zakresu inwestycji do kwoty konkursu doprowadziłyby do wymuszonej selekcji Beneficjentów Ostatecznych, która byłaby nieuczciwa w stosunku do pozostałych, zdeklarowanych i zakwalifikowanych mieszkańców.

Należy nadmienić, że podstawowy dokument planistyczny dla naszego regionu, jakim jest Strategia rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ również podkreśla istotność działań w zakresie efektywniejszego wykorzystania energii (w tym OZE)[2]. Wsparcie działań w tym zakresie z funduszy RPO WK-P ma niebagatelne znaczenie szczególnie w odniesieniu do mieszkańców, gdyż koszt pojedynczej

[2](str. 61 Strategii: „Ważnym działaniem jest efektywniejsze wykorzystywanie energii, zarówno w zakresie funkcjonowania gospodarki, administracji, instytucji publicznych czy poszczególnych gospodarstw domowych. (...) Zakłada się wdrażanie działań, które będą służyć poprawie efektywności energetycznej. Zalicza się do nich: przedsięwzięcia termomodernizacyjne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – np. energii słonecznej (kolektory słoneczne), wiatrowej (elektrownie wiatrowe), montaż pomp ciepła, rozwój technologii zgazowywania odpadów. Należy nadmienić, iż w tych działaniach ochrona środowiska jest celem priorytetowym, a efekty ekonomiczne powinny stać się drugorzędnymi – dlatego też zamierza się dokonać waloryzacji przestrzeni województwa poprzez opracowanie i wdrożenie przestrzennych założeń rozwoju energetyki bazującej na źródłach odnawialnych („Przestrzeń dla OZE") - jako podstawy dla ochrony przestrzeni województwa oraz wspierania rozwoju OZE dostosowanych do walorów środowiskowych".

instalacji jest stosunkowo wysoki, przez co bez dofinansowania wiele osób zrezygnuje z planów w tym zakresie. To z kolei przełoży się na dalszy brak działań długofalowych mających na celu zmniejszenie zużycia energii oraz zanieczyszczenia powietrza, które w obliczu pogarszającej się jakości powietrza ma niebagatelne znaczenie dla zdrowia mieszkańców województwa. Nagłaśniany ostatnio problem smogu nie dotyczy wszak tylko dużych aglomeracji miejskich. W miastach problem ten jest bardziej uwidoczniony tylko dzięki lokalizacji stacji pomiarowych ukazujących to niebezpieczne zjawisko. Małe miejscowości i wsie są badane sporadycznie – poprzez mobilne stacje badania czystości powietrza – co nie oddaje skali problemu na tych terenach.

Mając powyższe na uwadze wnosimy o:

- ponowne rozpatrzenie przez Komitet Monitorujący RPO maksymalnych wartości dofinansowania biorąc pod uwagę ich urealnienie,
- likwidację zapisu (w zasadach konkursu) o możliwości przeniesienia środków proporcjonalnie do Schematu 2 i 3 - w przypadku niewykorzystania alokacji w Schemacie 1,
- ogłoszenie kolejnego konkursu z urealnionymi kwotami alokacji per projekt dla Schematu 1.

Obecne brzmienie dokumentacji konkursowej w praktyce zamyka drogę do realizacji działań dla większości gmin. Wyselekcjonowanie kilku budynków mieszkalnych lub domków jednorodzinnych w taki sposób, by nie budzić zastrzeżeń społeczeństwa lokalnego oraz nie doprowadzić do skłócenia mieszkańców i obniżenia zaufania do władz lokalnych, jest niemożliwe. Przedmiotowy konkurs jest jedynym w ramach OZE bezpośrednio do nich skierowanym. Dlatego istotne jest niepomijanie tej grupy społecznej w kontekście tak istotnego problemu jakim jest zapobieganie pogarszaniu jakości powietrza nie tylko w dużych aglomeracjach miejskich.

Przewodniczący Konwentu
Jacek Brygman
Wójt Gminy Cekcyn

Otrzymują:

1. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Pan Piotr Całbecki
2. Przewodniczący Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Pan Ryszard Bober
3. Komitet Monitorujący RPO W W-P
4. Wójtowie i Burmistrzowie Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego